

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖ และเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘)

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กรมการศาสนาได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นต่อประเด็นของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖ และเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๑ หน่วยงาน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งความคิดเห็น จำนวน ๑๑ หน่วยงาน

๑.๒ รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (www.law.go.th) ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ถึงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นเวลา ๓๐ วัน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ในการรับฟังความคิดเห็น คือ ประชาชนโดยทั่วไป และมีผู้มาแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๒ ราย

๑.๓ รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมการศาสนา (www.dra.go.th) ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ถึงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นเวลา ๓๐ วัน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ในการรับฟังความคิดเห็น คือ ประชาชนโดยทั่วไป และมีผู้มาแสดงความคิดเห็น จำนวน ๔ ราย

๒. ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความเห็นจากการมีหนังสือสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ ๑ เห็นด้วยหรือไม่ที่แก้ไขมาตรา ๒๐๖ จากเดิม “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ” เป็น “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการล้อเลียน ดุหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญหรือกระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการล้อเลียน ดุหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ หรือเหยียดหยามศาสนานั้น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖)

มีความเห็นดังนี้

๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอต่อมหาเถรสมาคมแล้ว มีมติรับทราบ และเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอ (มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)

๒) พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นว่า ควรตัดคำว่า “อย่างยิ่ง” ออก เนื่องจากไม่อาจรู้ได้ว่าการกระทำในระดับใดจึงจะถือได้ว่าเป็นการกระทำอันไม่สมควรอย่างยิ่ง และเห็นว่าการกระทำอันไม่สมควรเพียงเล็กน้อยก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว

๓) ยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นชอบตามร่างฯ

๔) เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ ดังนี้

๑. มาตรา ๒๐๖ ควรตัดคำว่า “อย่างยิ่ง” ออก เนื่องจาก อาจมีปัญหาในการตีความ หากผู้กระทำความผิดไม่ถึงขั้น “อย่างยิ่ง” ก็ไม่เป็นความผิด

๒. มาตรา ๒๐๖ ต้องระวางโทษ...ควรตัดคำว่า “หรือ” ออก ให้ใช้คำว่า “และ”

แทน

๕) สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เห็นว่า มาตรา ๒๐๖ ไม่มีเจตนาเพื่อป้องกันวัตถุหรือศาสนาของแต่ละศาสนา แต่น่าจะมีเจตนารมณ์ปกป้องความรู้สึกของประชาชนที่นับถือศาสนามากกว่า ดังนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพ และมีความศรัทธาในหลักศาสนาเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ก็จะเป็นหนทางที่ดีโดยไม่จำเป็นต้องใช้กฎหมาย

๖) สภาคริสตจักรในประเทศไทย มีความเห็นว่า ไม่เหมาะสม เนื่องจากคำสอนของแต่ละศาสนามีความแตกต่างกันและเพิ่มเติมนั้นมีความหมายกว้าง อาจทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมและอาจลุกลามจนถึงขั้นเป็นสงครามศาสนา

๗) มูลนิธิเซเว่นเดย์แอ็ดเวนตีสแห่งประเทศไทย เห็นชอบตามร่างฯ

๘) สมาคมศรีสุริยวงศ์สภา เห็นชอบตามร่างฯ

๙) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เห็นชอบตามร่างฯ ทั้งนี้ ขอปรับแก้เพิ่มเติมเล็กน้อย ดังนี้ “มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาหรือบทบัญญัติของศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการล้อเลียนลบหลู่ เหยียดหยาม ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญหรือกระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาหรือบทบัญญัติของศาสนา หรือกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการล้อเลียน ลบหลู่ เหยียดหยาม ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญแห่งบทบัญญัติของศาสนา หรือเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

วรรคสอง “ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียงหรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๑๐) สำนักพรหมณ์พระราชครูในสำนักพระราชวัง เห็นชอบตามร่างฯ

๑๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เห็นด้วยกับการมีกฎหมายควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคลที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อศาสนา โดยมีข้อสังเกตว่า มาตรา ๒๐๖ ที่มีการเพิ่มข้อความว่า “ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ” และ “การกระทำอันไม่สมควรอย่างยิ่ง” เนื่องจากการยากที่จะกำหนดความชัดเจน อาจจะทำให้เกิดการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเหยียดหยามศาสนา มาเป็นเครื่องมือเพื่อใช้กำจัดผู้มีความเห็นต่างทางศาสนาหรือทางการเมืองได้ ซึ่งจะทำให้ศาสนามัวหมองได้ พิจารณาตามคำพิพากษา ประกอบกับในปัจจุบันศาสนาควรเป็นสิ่งที่สามารถกล่าวถึงและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ทั้งนี้ คำว่า “เหยียดหยามศาสนา” ตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา ย่อมหมายความรวมถึงการกระทำอันมีลักษณะเป็นการดูหมิ่นหรือล้อเลียนทั้งในรูปแบบลายลักษณ์อักษร วาจา หรือกริยาอยู่แล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๐๗/๒๕๕๐, ๗๑๒๕/๒๕๕๗) จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขมาตรา ๒๐๖ อีกแต่ประการใด

๒. ประเด็นที่ ๒ เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้การแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใด หากเป็นการกระทำเพื่อให้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการใดให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘)

มีความเห็นดังนี้

๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอต่อมหาเถรสมาคมแล้ว มีมติรับทราบและเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอ

๒) พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ควรแก้ไขข้อความมาตรา ๒๐๘ “เพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดต่อตนเองหรือผู้อื่น”

๓) ยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นชอบตามร่างฯ

๔) เปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ มาตรา ๒๐๘ ควรตัดคำว่า “ผู้นั้น” ออก และเปลี่ยนจาก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท... เป็น “ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท”

๕) สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย มาตรา ๒๐๘ วรรค ๒ ผู้บังคับใช้กฎหมายจำต้องมีความรู้เรื่องศาสนาต่าง ๆ และใช้ด้วยความรอบครอบ

๖) สภาคริสตจักรในประเทศไทย มาตรา ๒๐๘ การแต่งกายเลียนแบบมีความเห็นว่ามีเหมาะสมแล้วทั้งเนื้อหาและบทกำหนดอัตราโทษ

๗) มูลนิธิเซเว่นเดย์แอ็ดเวนตีสแห่งประเทศไทย เห็นชอบตามร่างฯ

๘) สมาคมศรีศุภสังฆสภา เห็นชอบตามร่างฯ

๙) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เห็นชอบตามร่างฯ

๑๐) สำนักพรหมณ์พระราชครูในสำนักพระราชวัง เห็นชอบตามร่างฯ

๑๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เห็นชอบด้วยให้มีการเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘ เป็นบทถกรรจ์ แต่มีข้อสังเกตข้อความที่ระบุว่า “ไปแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ได้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดต่อตนเองหรือผู้อื่น” นั้น ข้อความดังกล่าวย่อมมีความหมายทำนองเดียวกับบทนิยามศัพท์ คำว่า “โดยทุจริต” ดังนั้น เห็นควรใช้ถ้อยคำว่า “โดยทุจริต” แทนที่ข้อความดังกล่าวเพื่อความกระชับ ชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย

๒.๑ ความเห็นจากประชาชนทั่วไป

๒.๑.๑ รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ประเด็นที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖ มีความเห็นดังนี้

๑) เห็นด้วย จำนวน ๖ ราย

๒) ไม่เห็นด้วย จำนวน ๔ ราย

ประเด็นที่ ๒ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘

๑) เห็นด้วย จำนวน ๙ ราย

๒) ไม่เห็นด้วย จำนวน ๒ ราย

มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร เป็นการนำเอาศาสนา มาปนกับรัฐจะทำให้ประชาชนเสื่อมความศรัทธาในศาสนาในระยะยาว และจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ไม่หวังดี นำเอากฎหมายมาถล่มแก่งกัน อาจทำให้กระทบต่อความมั่นคงของสถาบันศาสนาได้

- ควรมีการพิจารณา กรณีสงฆ์ หรือนักบวชที่กระทำผิด เมื่อพ้นจากเพศนักบวช ควรได้รับโทษทางอาญาที่สูงขึ้น เพื่อความตระหนักและจะเป็นประโยชน์ต่อศาสนา สังคมส่วนรวม

๒.๒.๒ รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมการศาสนา

ประเด็นที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖ มีความเห็น ดังนี้

๑) เห็นด้วย จำนวน ๓ ราย โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- ความเชื่อความศรัทธาในศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนทางความรู้สึกของคน ในสังคม ซึ่งง่ายต่อการก่อความขัดแย้งให้เกิดขึ้นได้ การมีกฎหมายดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกัน ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

- เนื่องจากวัตถุ หรือสถานที่สำคัญทางศาสนา เป็นสิ่งที่ผู้ที่นับถือศาสนานั้น ๆ ให้ความสำคัญ เลื่อมใส ศรัทธา การกระทำที่เป็นการล้อเลียน หรือดูหมิ่น จึงไม่เหมาะสม และอาจก่อให้เกิด ความเข้าใจผิด หรือความไม่เข้าใจของผู้ที่นับถือศาสนาที่ต่างกันด้วย

- ศาสนาเป็นสิ่งที่มีความเคารพนับถือ การดูหมิ่นหรือล้อเลียน ถือว่าเป็นการกระทำ อันไม่สมควร

๒) ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑ ราย โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- เนื่องจากอาจกระทบกับงานศิลปะสมัยใหม่

ประเด็นที่ ๒ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐๘

๑) เห็นด้วย จำนวน ๔ ราย โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- เพื่อจับพระปลอมที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- เป็นไปเพื่อการปกป้องศาสนา และป้องกันการกระทำความผิดอาญาโดยใช้ศาสนา เป็นเครื่องมือ

- เนื่องจากบุคคลที่แต่งกายเลียนแบบนักบวช นอกจากจะก่อให้เกิดความ เข้าใจผิดแล้ว ยังอาจก่ออาชญากรรม หรือเรื่องเสื่อมเสียต่อบุคคลอื่นที่หลงเชื่อได้ โดยสามารถเห็นตัวอย่างจาก ในข่าวซึ่งปัจจุบันก็มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

- นักบวชที่แต่งกายเป็นนักบวช เพื่อมุ่งหาทรัพย์สินเข้าตัว มักไม่เหมาะสมไม่ควร ซึ่งจะทำให้ศาสนานั้น ๆ เสื่อมเสีย จึงควรมีการปรับและจำคุก

๒) ไม่เห็นด้วย

- ไม่มี